

in strahu izgubili pamet in so skočili v go-
reče vozove ali pa se pustili od krogelj, ki
so eksplodirale, ubiti." To je pač prav ruska
lahkomiselnost, da se je vozilo v prenapol-
njenem vlaku beguncev še municijo.

Cesarjev brat pri turškemu sultanu. Turški
sultan je sprejel dne 19. februarja ob 3. uri
popoldne posebno odposlanstvo našega cesarja,
ki mu je slovesno naznanilo, da je zasedel
prestol Habsburžanov cesar Karl. Vodil je to
odposlanstvo nadvojvoda Maksimilijan. Spre-
jem cesarjevega brata pri turškemu sultanu
je bil izredno prisrčen in so se vršile velike
slavnosti.

Prodaja in nakupovanje svinj. Izšla je nova
cesarska naredba, ki določa, da imajo deželne
politične oblasti pravico urediti prodajo in
nakupovanje svinj na sličen način, kakor je
urejena prodaja in nakupovanje goveje živine.
Deželna politična oblast ima pravico, da sme
prepovedati izvoz in uvoz živih ali zaklanih
svinj, da bodo smele svinjske potne liste iz-
dajati samo okrajne politične oblasti, da bo
ta oblast smela popolnoma ali deloma usta-
viti svinjske sejme, da bo smela prepovedati
prevažanje svinj po železnici itd. Nova toza-
devna določila bo objavilo štajersko cesarsko
namestništvo.

**Močnate jedi le proti krušnim in močnim
kartam.** Nižjeavstrijsko namestništvo je od-
dilo, da se sme odslej močnate jedi v gostil-
nah, skupnih kuhinjah itd. le proti oddaji
dotičnih odrezkov karte za moko ali krh iz-
ročiti. Kakor se čuje, bode ta odredba kmalu
tudi v vseh drugih kronovinah veljavna. O temu
se poroča: Vedno glasneje je postala pritožba,
da je omejitve vlad zistoma kart poostreni
za reveže, ki si ne more dovoliti obiska go-
stilen. Zato je prehranilni urad vmes posegel.
Bogatin naj ne ima pravice na dvojno
preskrbo. Izšel je odlok na vse politične
deželne oblasti, ki določa takojšno odpomoč.
Kot močnate jed se smatra vsako večjina
iz bele ali surogatne moke vsake vrste nare-
jeno jed, ki se oddaja ali kot samostojna jed
ali pa kot priloga; izključena je le vkuha v
juho. Za vsako porcijo močnate jedi mora
gost polovico odrezka krušne karte oddati.
Gostine ita. pa bodo dobivale le na pod-
legi zbranih odrezkov potrebno množino moke.

Ob kraški fronti.

Z ozirom na uradna vojna poročila pri-
našamo zemljevid, ki bode cenjene čitatelje
gotovo vrlo zanimal. Ta zemljevid je za

Zu den Kämpfen an der Karst-Front.

razumevanje uradnih poročil dovolj natančen,
ker nam kaže Sodo (Isone) s svojim stran-
skim potokom Vipavo (Wippach), nadalje vso
zemljo od Gorice preko Vrtojbe (kjer so se
vršili zadnji boji) do morskega zaliva od
Monfalcone.

Obrat se s tem ne sme omejiti in dobiva to-
liko moke kakor doslej.

Pomanjkanje tobaka v Avstriji. V nekem
poročilu c. k. tobačne režije se pravi, da je
poraba tobaka, zlasti tudi pri delujočih žen-
skah, ogromno narasla. Izpadanju produkcije
v starih galitskih fabrikah stala je nasproti
izguba tamošnje porabe. V drugih fabrikah
se je izdelovanje po čezurah in premijah za
večje delo povišalo. Pomanjkanje dovoza su-
rovega tobaka se je poostrišlo valed začasno
izgube vzhodno-gališke nasadne pokrajine,
kjer se je leto 1913 želo 22.580 dvojnih cen-
tov tobaka. Nasad na Ogrskem, v Bozni in
Dalmaciji je šel nazaj; dalmatinska žetev l.
1916 se je cenila le na eno desetinko one iz
l. 1913. Tudi v Bolgariji in na Turškem je
šla žetev nazaj. Ogrski nasadniki niso bili
zadovoljni z od države plačanimi cenami.
Prišlo je končno do mešanja posebno po-
trebnega tobaka za fajfo s prepariranim dre-
vesnim listjem. Ali računati je še naprej s
povišanjem se pomanjkanjem tobaka.

Najvišje cene za obuvale. Vlada namerava
določiti najvišje cene za obuvale in tudi naj-
višje cene za popravila obuvale. Obuvale, ki
bo imelo podplate iz stisnjene usnje, bo
moralo biti označeno s številko in z imenom
izdelovalca. Tudi za gornje usnje bodo do-
ločene najvišje cene. Nova naredba bo dolo-
čala, da bo smel par dobrih moških čevljev
z umetnimi podplati stati k večjemu 52 K.

Nadomestilo za usnje in leseni podplati.
Naravno je, da potrebuje armada izvanredno
veliko usnja in da s tem trpi preskrba civil-
nega prebivalstva z usnjem. Treba je torej
temboj za civilni konzum seči po nadome-
stitvinih sredstvih, ki dobro služijo svojemu
namenu v zaledju, za bojne čete pa niso po-
rabna. Da se odponore pretečete pomanj-
kanju na čevljih med civilnim prebivalstvom,
pride dve sredstvi v poštev. To je, kar naj-
bolj razširjena vporaba surogatov usnja, po-
sebnost čevljev s cepljenimi in lesenimi pod-
plati ter smotrna strokovnjaška obnova no-
šenih čevljev. Glede prvega je povdarjati, da
se izdelujejo iz odpadkov pri vojaškem izde-
lovanju usnja, posebno iz takimenovanega
cepjenega usnja (Spaltleder), potom lepje-
nja popolnopravni podplati, ki se dajo tudi
za čevlje za štrpaga s dobrim uspehom vpo-
rabljati. Poleg tega se je pa v zadnjem času
jako razvilo izdelovanje lesenih podplatov, ki
se vedno spopolnjuje in je že doseglo jako
zadovoljive uspehe. Poleg primitivnega trdega
lesenega podplata, ki se priprosto pritrdi na
gorenji del čevlja, izdelujejo se vpoiglivi
leseni podplati, ki so opremljeni z usnjatimi
odpadki in ne napravljajo nobenega ropota,
se jako udobno nosijo in nudijo dobro nado-
mestilo za trdne usnjate podplate. Poleg
tega sredstva pa pride v poštev racionalna
izraba starih čevljev, katerih je brezdvomno
še velika množina na razpolago. V ta namen
namerava se ustanoviti delavnice za poprav-
ljanje čevljev, ki bodo pod strokovnim vod-
stvom, in katerih naloga bode, temeljito iz-
rabljati material, kar ga je na čevljih še
na razpolago.

Znižanje živinskih cen predstojajo. Živinske
cene imajo v posameznih kronovinah različno
visotino, ki je povsod taka, da je njih zni-
žanje naravnost potreba. Kakor izve „Kor-
respondenz Wilhelm“, smatra zdaj poljedelsko
ministerstvo sporazumno s trgovinskim mi-
nistrom in uradom za ljudsko prehrano se-
danji čas za primeren, uveljaviti znižanje cen
kralne živine 2. in 3. razreda. Valed tega je
namestništvo za Nižje-Avstrijsko nove najvišje
cene za 2. in 3. vrsto kralne živine določilo.

Umrla je v Ptuj gostilničarka in hišna
posestnica gospa Julijana Grilz rojena Fa-
ritsch v 69. letu svoje starosti. Bodi vrla
ženi zemljica lahka!

Najvišje cene za inozemske suhe slive. Šta-
jersko cesarsko namestništvo je določilo naj-
višje cene za inozemske posušene slive in
sicer sme stati kilogram posušenih inozemskih
sliv (izvzete so slive iz Srbije, Bosne in Her-
cegovine) 1 K 20 v do 1 K 60 v, kilogram
posušenih sliv iz Srbije, Bosne in Hercego-
vine po 2 K 66 v do 2 K 92 v.

Brano ne bo več treba? Blizu Odeze v
južni Rusiji je po dolgotrajnih poskusih izu-
mil ruski inženir Mehničenko plug posebne
vrste. Plug je tako narejen, da noži, ki so
utrtjeni v lemeže, brazdo popolnoma razrežejo
in razdrobijo, tako, da ni treba nobene brazde
povlačiti z brano. Tozadevni poskusi so se
baje izborno obnesli. Izumitelj je baje dobil
od ruske vlade več tisoč rubljev nagrade.

Zaplomba premoženja. Deželna kot kazen-
ska sodnja Dunaj je v pri sodnji vojaškega
poveljstva Gradec (deželnoobrambeni oddelek)
proti dru. Bogumilu Vošnjaku, sinu po-
slanca Vošnjaka, rojenemu dne 4. sep-
tembra 1882 v Celju, pristojnega v Šoštanj,
zaradi zločina po §§ 58c in 59b k. p. (ve-
leizdaja) in § 327 v. k. p. (zoper vojno
silo države) vršečem se kazenskem postopanju
na predlog državnega pravdnika Dunaj,
odredila zaplombo premoženja.

Kako se živi na Češkem. Iz Duxa poroča
se listu „Elbe-Zeitung“: Neka tukajšnja dama
peljala se je v Prizibram na Češkem in
je prinesla od tam zemlje, drugo pecivo ter
celo — „krafelce“ soboj, ki pa jih ni pridobi-
la na zvijačni način, marveč ki jih je po-
polnoma pošteno v prodajalni kupila.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi zaznamo-
vani s zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi s dvojnimi zvezdicami (**)
pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 3. marca v Brezicah (svinjski se-
jem) v Slovenjem Gradcu*.

Dne 5. marca v Golobinjeku**,
okr. Kozje; v Ormožu*; pri Sv. Florijanu**,
okr. Lonč; v Ilzu**, okr. Fürstenfeld.

Dne 6. marca pri Sv. Petru pod Sv.
Goranji**, okr. Kozje; v Radgoni*; v Celju*;
v Ormožu (svinjski sejem); v Birkfeldu**.

Dne 7. marca v Lutanah (sejem z
drobnico), okraj Arvež; v Imenem (svinjski
sejem), okr. Kozje.

Dne 8. marca v Pilštanju**, okr. Kozje;
na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 9. marca v Rogatcu (svinjski se-
jem); v Gradcu (sejem z zaklano živino).

Dne 10. marca v Kapelah**, okr. Bre-
žice; v Lonču*; v Groß-Kleinu (sejem s
klavno živino), okr. Arvež; v Brezicah (svinjski
sejem); v Obdachu*; v St. Mihaelu nad
Ljubnem* (tudi konjski sejem).

Hremsot konjev v križu. To nenadoma se pojav-
lja o'bo bolezen, ki se imenuje tudi kritni mrtvoud, črna
konjska bolezen, hemoglobinemija, spoznal po ohrom-
ljenju zadnjega dela života. Scalnica je krvava. Ta bo-
lezen napade ponajveč konje telkih plemen v starosti
4 do 8 let in sicer navadno kratko časa po vpreganju,
ako so stali nekaj dni brez gibanja pri močnem krmilu
v toplu, neprepuščnem hlevu. Vendar tudi tozadevno
niso izjeme izključene. Kot prilični vzrok moramo na-
vesti nenadno hudo prehlajenje, kakorkoli se pojavi ob
mrzlih, vetrovnih in ostrih zimskih dnehi. Ta bolezen se
pojavlja na ta način, da konji — ki so sicer delu pri-
vajeni, so pa zaradi neugodnega vremena, zaradi praz-
nikov ali iz kakšnega drugega varoka stali nekaj dni v
hlevu — kratko časa potem, ko so zapustili hlev, z
zadnjim delom života začnejo hoditi neokretno in nesig-
urno, se potijo, trepetajo in začnejo telko dhati ter se
končno zgradijo na tla. Bolezen ima precej neugoden
potek; približno 50—70% zbolelih živinčev se mora
smatrati za izgubljene. Bolezen je tem težavnejša, čim in-
tenzivneje se pojavi ohromljenje in čim intenzivnejše je
scalnica poharvana s krvno barvo. Glavna stvar pri bo-
lezni je, da jo zadržimo v času. Najgotveje se da
bolezen zadržati s vsakdanjim gibanjem konjev ter z
omejitvijo krmiljenja zrna. Z ozirom na to bi morali
konje tudi ob dnevnih počitkih in pri slabem vremenu
vsaj kratke čase pustiti gibati in pri tem manj izdatno
krmili. Veliko vredna je snaga in izdatno sračenje hleva.
Z ozirom na sedanjí zimski čas se posestniki konjev
posebič opozarjajo, da se naj ravnajo po navedenem
nasvetu, da tako zadržijo izgube konjev, katerih že
itak primanjkuje v vseh delih države.

C. k. namestništvo.

Pridni kovaški pomočnik

ter krepki

učenec

se takoj sprejmeta pri Francu Westermayer-
izk. podkovski in vozni i ovač, Celje, Spitalg. 90.